

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์การวิจัย
๒. สรุปผลการวิจัย
๓. อภิปรายผล
๔. ข้อเสนอแนะ

๕.๑ วัตถุประสงค์การวิจัย

๕.๑.๑ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

๕.๑.๒ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา

๕.๑.๓ เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๕

๕.๒ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ สรุปผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

๕.๒.๑ ประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน

๑) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำระเบียบสะสมหรือเป็นเอกสารรูปแบบอื่น ในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา รองลงมา คือ มีการจัดทำและใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเรียน เช่น การเข้าเรียนความตั้งใจเรียนการขาดเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำบันทึกข้อมูลส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว และข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน

๒) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือ นักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ มีการใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิตหรือเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนรูปแบบอื่น เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (S.D.Q.) หรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา

๓) ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ทางจัดตรงตามความต้องการความสนใจของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ

๔) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้กิจกรรมในห้องเรียนเพื่อการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน รองลงมา คือ มีการใช้กิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้กิจกรรมเพื่อส่งเสริมหลักสูตรเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน

๕) ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประสานงาน นัดเวลา สถานที่กับครูที่รับการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทราบล่วงหน้า รองลงมา คือ มีการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดหาหน่วยงานหรือบุคคลที่จะให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ฝ่ายปกครอง หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

๕.๒.๒ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรอง

นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนด้านการส่งต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๒.๓ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕.๒.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางของประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีดังนี้

๑) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการอบรมประชุมสัมมนาเพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบมีความรู้ในการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศและให้ความช่วยเหลือครูที่รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ผู้เกี่ยวข้องทุกคนจำเป็นต้องตระหนักในสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารและครูร่วมกิจกรรมกับนักเรียนตามความเหมาะสมสม่ำเสมอ

๒) ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษา ควรสร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักถึงภาระหน้าที่แก่ครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรทำการคัดกรองนักเรียนเพื่อส่งเสริมและวางแผนแก้ปัญหา ควรมีการนำผลระบบการคัดกรองนักเรียนไปใช้ ควรมีระบบการคัดกรองนักเรียนที่ได้มาตรฐาน ทุกฝ่ายยอมรับ

๓) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และควรมีแนวทางการส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆอย่างชัดเจน

๔) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา สถานศึกษาควรไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีปัญหาในสถานศึกษา ควรดำเนินการในลักษณะของการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา มากกว่าแก้ปัญหา การแก้ไขปัญาต่างๆ ของนักเรียน ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การแก้ปัญหาควรพิจารณาองค์ประกอบด้านอื่นของนักเรียนอย่างรอบด้าน และรอบคอบ

๕) ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรมีการประสานงานและติดตามหลังการส่งต่อสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อการส่งต่อนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่เป็นปัจจุบันสามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นของพฤติกรรมนักเรียนได้ และครูที่ปรึกษาควรได้รับความร่วมมือสนับสนุนด้านต่างๆจากสถานศึกษาและครูทุกคน

๕.๓ อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๓.๑ ประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีความตระหนักและได้ปฏิบัติตามแนวทางในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกแห่งต้องนำไปปฏิบัติ โดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ ประกอบกับการปฏิบัติตามบทบาทของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาที่กล่าวมานั้นคงมิใช่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอและได้ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่อดีตจนได้รับกายกย่องให้เป็นปูชนียบุคคล แต่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย จึงมีการปรับปรุงการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความสำเร็จอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือสังคม ซึ่งผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาท ผิวขม (๒๕๕๖ : ๗๔) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒ พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรองนักเรียน ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ และความต้องการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ และงานวิจัยของ ฐิตารีย์ ปริกุลพลสิทธิ์ (๒๕๕๖ : ๑๑๓) ได้ศึกษาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ พบว่าโดยภาพรวม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดองค์กรในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และด้านกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดองค์กรในการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมิน ผลและรายงานผล การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนา

๕.๓.๒ การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสัณทิตถ์ ๔ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนต่างต้องยึดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้บริหารจัดการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ เช่น สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ดูแลกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน ส่วนครูประจำชั้นจะมีบทบาทหน้าที่ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียน จำแนกกลุ่มนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนการส่งต่อนักเรียน โดยที่ครูประจำวิชา/ครูทั่วไปทุกคนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนและให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิตารีย์ ปริกฤษสิษฐ์ (๒๕๕๖ : ๑๑๓) ได้ศึกษาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือด้านการส่งต่อปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านความพร้อมของปัจจัย รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อ ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และงานวิจัยของวิระ โอบบ้อม (๒๕๔๙ : ๙๗-๙๘) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต ๒ พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมและการวางแผนดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม อยู่ในระดับปานกลาง ครูที่มีสถานภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ครูที่อยู่ประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูที่มองผู้นำมีพฤติกรรมต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านการดำเนินงานตามแผน

๕.๓.๓ การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาน ศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีบุคลากรจำนวนต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่มี บุคลากรมาก และมีครูผู้สอนครบถ้วนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงสามารถดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือ ได้แตกต่าง สถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ สิงห์คราม (๒๕๕๓ : ๑๒๙-๑๓๓) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ พบว่า สภาพการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติ สูงสุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมา คือด้านการส่งต่อ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือด้านการคัดกรองนักเรียน ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการ ส่งเสริมพัฒนานักเรียน ส่วนด้านที่มีปัญหาลดต่ำสุด คือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการ เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ ๓ มีการปฏิบัติสูงกว่าครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำแนกตาม สถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ผลการเปรียบเทียบสภาพ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และงานวิจัยของมุกดา เสนาสุ(๒๕๕๒ : ๑๐๘-๑๑๑) ได้ศึกษา การ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่

มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหารองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายคน ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริม เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องให้มีการใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารแบบอื่นในการศึกษาข้อมูลแบบคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาสำหรับป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง

๑) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว

๒) ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้การสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา ดังนั้น สถานศึกษาควรนำข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน

๓) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ต่อกันและกันร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเน้นกิจกรรมทางด้าน กีฬา ดนตรี ศิลปะ

๔) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและค่าเฉลี่ยตน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการใช้กิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของนักเรียน และมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง

๕) ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดหาหน่วยงานหรือบุคคลที่จะให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ฝ่ายปกครอง หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัด รักษาพยาบาลฯ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาตามตัวแปรอื่นๆ เช่น ประสบการณ์ทำงาน หรือวุฒิการศึกษา

๒) ควรศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น